

Av. Dr. Ahmet Eren Altay

**VERGİ PLANLAMASI
BAĞLAMINDA VERGİDEN
KAÇINMA HAKKI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM MÜKELLEFLERİN VERGİYE YÖNELİK TUTUMLARI VE TEPKİLER

I. EGEMENLİK VE DEVLETİN VERGİLENDİRME YETKİSİ	3
II. VERGİYE KARŞI TEPKİLER	7
A. Giriş.....	7
B. Vergi Uyumu Kavramı.....	10
1. Dar Anlamda Vergi Uyumu - Geniş Anlamda Vergi Uyumu....	11
2. Vergi Uyumunu Açıklamada Kullanılan Yaklaşımlar	17
a. Klasik Teori: Rasyonel Tercihler Teorisi	18
b. Sosyal-Psikolojik Yaklaşım: Ahlaki Duygular Teorisi	20
c. Kaygan Zemin Teorisi	22
C. Vergiye Direnme.....	26
1. Vergiye Kolektif Direnç Gösterme	26
a. Bir Sivil İtaatsizlik Eylemi Olarak Vergiye Direnme.....	28
b. Şiddet Eylemleriyle Vergiye Direnme	29
2. Vergiye Bireysel Direnç Gösterme.....	31
a. Cezalandırılan Bireysel Direnme: Vergi Kaçırma.....	32
b. Vergiye Hukuk Dahilinde Direnme.....	39
i. Verginin Yansıtılması	41
ii. Verginin Sermayeleştirilmesi.....	43
iii. Vergi Planlaması.....	44
(1) Agresif Vergi Planlaması.....	47
(2) Vergi Arbitrajı.....	51

İKİNCİ BÖLÜM
VERGİDEN KAÇINMA KAVRAMININ
TANIM SORUNU

I. KAVRAM	55
A. Türk Mevzuatında Vergiden Kaçınma Kavramı	56
B. Mahkeme Kararlarında Vergiden Kaçınma Kavramı.....	57
C. Doktrinde Vergiden Kaçınma Kavramına Dair Tanımlar	60
II. VERGİDEN KAÇINMANIN UNSURLARI	64
A. Vergi Yükünün Azaltılması	64
1. Vergilendirme Konusundan Tümünden Vazgeçilmesi.....	65
2. İkâme Malların Tercih Edilmesi.....	67
3. Vergi Göçü.....	68
4. Vergi Cennetlerine Yönelme	70
5. Kanun Boşluklarından Yararlanılması.....	75
B. Hukuka Aykırı Olmama (Hukuka Uygunluk)	78
1. Genel Olarak Hukuka Aykırılık Kavramı	79
2. Hukuka Aykırılığın Müeyyideleri	84
3. Vergilendirme İlişkisi Bağlamında Hukuka Aykırılık.....	86
a. Vergi Normlarının Kötüye Kullanılması.....	89
i. Hakkın Kötüye Kullanılması.....	90
ii. Kanuna Karşı Hile.....	94
iii. İki Nazariyenin Vergiden Kaçınma Kavramındaki Yeri.....	98
iv. Kötüye Kullanmanın Vergi Hukukundaki Tezahürü: Peçeleme	101
b. Kanunlardaki Boşluklardan Yararlanılmasının Hukuka Uygunluğu	102
III. Vergiden Kaçınma Kavramının Vergi Planlamasıyla Tanımlanması..	108

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KÖTÜYE KULLANIMIN ÖNLENMESİ VE
VERGİDEN KAÇINMA HAKKI

I. KÖTÜYE KULLANMAYI ÖNLEME ÇABALARI.....	119
A. Kötüye Kullanımı Önlemeye Yönelik Benimsenen İlkeler.....	120
1. Ticari Amaç Doktrini	120
2. Özün Şekle Üstünlüğü Doktrini.....	122
3. Sahte İşlemler Doktrini.....	124
4. Basamaklı İşlemler Doktrini.....	125
5. Ekonomik Yaklaşım Doktrini	126
B. Kötüye Kullanımı Önlemeye Yönelik Çalışmalar.....	128
1. Transfer Fiyatlandırması Düzenlemeleri	131
2. Kontrol Edilen Yabancı Kurum	136
3. Kaçınma Karşıtı Genel Kurallar	139
II. VERGİDEN KAÇINMA HAKKI.....	141
A. Vergiden Kaçınmanın Hak Olarak Nitelendirilme Olasılığı	141
B. Vergiden Kaçınma ve Ahlakilik Tartışması	144
C. Vergi Adaleti Yönünden Vergi Planlaması.....	157
III. Hukuki Güvenlik İlkesi Yönünden Vergi Planlaması	162
A. Vergiden Kaçınma Ödevi	174
1. Genel Olarak	174
2. Vergiden Kaçınma Ödevinin Sınırları.....	178
3. Vergiden Kaçınma Ödevi ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk..	182
SONUÇ	187
KAYNAKÇA.....	191